

Святіший Патріарх Кирил зустрівся з генеральним секретарем Ради мусульманських старійшин

Служба комунікації ВЗЦЗ, 19.06.2025. 19 червня 2025 року в Патріаршій та Синодальній резиденції в Даниловому монастирі в Москві відбулася зустріч Святішого Патріарха Московського і всієї Русі Кирила з генеральним секретарем Ради мусульманських старійшин Мухаммадом Абдельсаламом.

З боку Руської Православної Церкви у зустрічі також брали участь заступник голови Відділу зовнішніх церковних зв'язків Московського Патріархату протоієрей Миколай Лищенко та співробітник секретаріату ВЗЦЗ з міжрелігійних відносин ієромонах Григорій (Матрусов).

Серед учасників з боку Ради мусульманських старійшин були заступник голови місії ОАЕ у Москві Хамад бін Альван Аль Хебсі, член групи протоколу Мансур Абдулла Аль Хаммаді, керівник проєктів Мухаммад Еламін Атта Мухаммад.

Вітаючи гостя, Предстоятель Руської Православної Церкви згадав, що на території Росії православні та мусульмани мирно і безконфліктно живуть разом упродовж довгих років. «Цей досвід взаємодії свідчить про те, що представники двох монотеїстичних релігій можуть жити у світі і працювати для досягнення спільних цілей», — зазначив Його Святість. — Виходячи з досвіду, який є в Росії, нам досить легко встановлювати і розвивати відносини з мусульманами в усьому світі».

Він зазначив, що православні християни та мусульмани мають однакове розуміння цілого спектра значущих питань, пов'язаних із життям людини. Це особливо важливо зараз, коли моральні та інші основоположні принципи, такі як ставлення до сім'ї, до шлюбу, призначення людини в цілому, у багатьох країнах так званого цивілізованого західного світу зазнають перегляду або навіть руйнування, вважає Патріарх Кирил.

Святіший Владика також констатував, що Рада мусульманських старійшин не перший рік веде велику миротворчу роботу з просування ідей братерства між людьми, співіснування різних традицій, та подякував за запрошення Руської Православної Церкви до обговорень у рамках міжрелігійних форумів, які проводяться Радою.

Згадавши, що у низці радикально ліберальних позицій протестантських спільнот спостерігається все більший відхід від традиційних поглядів на такі важливі теми, як особиста моральність людини, сімейні стосунки тощо, Святіший Патріарх Кирил зазначив: часом виникає парадоксальна ситуація, коли з питань етики та моралі у православних християн виявляється більше спільного з мусульманами, ніж із подібними групами, що ступили на шлях підтримки таких форм людського співжиття, які суперечать християнській моральності.

«У якомусь сенсі те, що сьогодні відбувається у деяких релігійних колах на Заході, є, як нам здається, відображенням загальної моральної кризи нинішнього західного суспільства. Для нас те, що відбувається, відгукується якимось внутрішнім болем, тому що, вважаємо ми, наші брати християни повинні залишатися вірними тим заповідям, тим принципам міжособистісних відносин, які визначаються нашою релігією. І коли відбувається відхід від цих принципів, це викликає скорботу в наших серцях», — сказав Його Святість.

На тлі того, що відбувається, важливим є розвиток відносин між Православ'ям і представниками ісламу, вважає Патріарх Кирил. Він зазначив, що такий діалог має стосуватися насамперед тих галузей, де спостерігаються спільність підходів та одностайність — це насамперед ставлення до людської особистості, до таких цінностей, як сім'я, виховання дітей тощо.

Говорячи про православно-мусульманські відносини в Росії, Святіший Патріарх Московський і

всієї Русі Кирил особливо зупинився на досвіді мирного життя та дружньої взаємодії в таких регіонах, як Республіка Татарстан, населення якої приблизно порівну становлять православні та мусульмани: «Це свідчить про те, як просто жити один із одним, якщо немає почуття ворожнечі. Тому досвід співпраці, спільного життя православних і мусульман, як це представлено в Татарстані, на мій погляд, є добрим прикладом для багатьох людей».

Святіший Владика виступив із пропозицією налагодити між університетом «Аль-Азхар» (Єгипет) та Казанською духовною семінарією тісні контакти, що включають обміни студентами і професорами, а також навчальними посібниками. «Я думаю, що якщо діалог розвиватиметься на високому інтелектуальному та богословському рівні, це буде дуже корисно і для мусульман, і для православних», — наголосив Святіший Патріарх Кирил.

Зі свого боку, генеральний секретар Ради мусульманських старійшин Мухаммад Абдельсалам зазначив, що глибоко вдячний за можливість особистого спілкування з Предстоятелем Руської Православної Церкви та високо цінує труди Його Святості з розвитку діалогу та доброго спілкування з представниками ісламу, а також просування традиційних цінностей у житті російського суспільства.

Він передав запрошення Верховного імаму університету «Аль-Азхар», голови Ради мусульманських старійшин шейха Ахмада Аль-Тайїба відвідати університет «Аль-Азхар» у Єгипті та штаб-квартиру Ради мусульманських старійшин в ОАЕ.

«Дуже важливо, щоб люди, які живуть як на Заході, так і на Сході, чули Ваше послання про мир та мирне співіснування. Це для всіх нас дуже велика цінність, сказав Мухаммад Абдельсалам. – Дуже важливо, щоб люди чули Ваше послання щодо збереження моральних принципів – воно має велике значення для всіх віруючих, для всіх правовірних, особливо у світлі того, що людство зараз стикається з дуже серйозними викликами».

Він також наголосив на значущості позиції Святішого Патріарха Кирила, який назвав провокацією заклики до протистояння між представниками різних культур і традицій під зовні пристойними приводами. «Дуже важливий чинник збереження єдності нашого народу – це добрі відносини між православними та мусульманами, як, втім, і між усіма релігіями та конфесіями», – зазначив, зокрема, Предстоятель Руської православної церкви на зустрічі з духовенством, що відбулася 14 червня.

«Досвід співіснування релігійних громад у Росії, про який Ви кажете, – важлива основа вашого життя. Але це відображає і досвід, який існує в нашому регіоні, де, як ми знаємо, християни на початку зародження ісламу часто приймали і захищали мусульман. В університеті «Аль-Азхар» ми

вивчали історію про те, як Мухаммад направляв своїх послідовників до царя Ефіопії, сказавши, що цей правитель прийме та захистить усіх, і це дуже важливий приклад, яким потрібно керуватися і сьогодні», – продовжив гість.

Мухаммад Абдельсалам підтримав пропозицію Святішого Патріарха Кирила про широку взаємодію між університетом «Аль-Азхар» та Казанською духовною семінарією, висловивши впевненість, що ця ініціатива набуде розвитку.

Крім того, він озвучив ідею сформувати постійно діючу робочу групу з діалогу між Руською Православною Церквою, університетом «Аль-Азхар» та Радою мусульманських старійшин.

Прозвучала також пропозиція в рамках цієї групи організувати проведення під егідою Патріарха Московського і всієї Русі та верховного імаму «Аль-Азхара» всесвітньої конференції, присвяченої мирному співіснуванню та протидії викликам.

Генеральний секретар Ради мусульманських старійшин Мухаммад Абдельсалам торкнувся теми спільної роботи християн та мусульман над оцінкою тенденцій розвитку та застосування штучного інтелекту з погляду моралі. Зокрема, взаємодія з цього питання ведеться з Римо-Католицькою Церквою. «Безумовно, сама поява штучного інтелекту – це дуже велике досягнення, проте воно також може становити небезпеку для гідності людської особистості, і необхідно, щоб думка представників головних світових конфесій враховувалася, щоб моральна складова зберігалася під час розвитку рішень у сфері штучного інтелекту. І, безумовно, ми потребуємо підтримки з боку такого мудрого та впливового лідера, як Ви, щоб наші діти користувалися цією технологією правильно», – підкреслив гість.

Він також ознайомив Святішого Патріарха Кирила з діяльністю Ради мусульманських старійшин, до якої входять відомі лідери ісламу з більш ніж 20 країн світу, і згадав про гуманітарні ініціативи, реалізовані Радою, спрямовані на зміцнення діалогу та братерства між людьми.

Подякувавши за озвучені пропозиції та зазначивши, що вони заслуговують на велику увагу, Святіший Патріарх Московський і всієї Русі Кирил підкреслив зацікавленість у розвитку відносин з мусульманською спільнотою та такими її лідерами, які готові працювати разом з Російською Православною Церквою. «Вважаємо це дуже корисним і для розвитку богословського діалогу між ісламом та православ'ям. Але, крім того, я вважаю, що це корисно і для розвитку відносин між нашими країнами та народами», – сказав Його Святість.

На думку Святішого Владика, першим практичним кроком могло б стати створення спільної робочої групи.

Патріарх Кирил також констатував важливість обговорення на міжрелігійному рівні теми штучного інтелекту. «Ця тема сприймається багатьма з ентузіазмом і пов'язується ними з цілком новим розвитком людського суспільства. Але, з іншого боку, ніколи не треба забувати, що такі проекти можуть нести і небезпеки для існування людського роду. Переконаний, що вони потребують релігійної експертизи», – сказав Святіший Владика, припустивши, що подібна дискусія могла б стати гарним майданчиком для подальшого поглиблення міжрелігійного діалогу та розвитку порозуміння.

Цю ідею палко підтримав Мухаммад Абдельсалам, висловивши також впевненість, що спільна діяльність у рамках робочої групи може призвести до подальшого зміцнення відносин між мусульманами та Руською Православною Церквою, «яка для всіх мусульман світу є дуже важливою і має великий вплив у світі».

Джерело: <https://mospat.ru/ua/news/93349/>